

INTERREG EUROPE - INVALIDIS

A2.1: Regional stakeholders meetings

3^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών

«Αντιμετώπιση συγκρούσεων συμφερόντων στη διαχείριση χωροκατακτητικών ξενικών ειδών»

Περίληψη των πρακτικών

Στο πλαίσιο του έργου “Protecting European Biodiversity from Invasive Alien Species” (Προστασία της Ευρωπαϊκής Βιοποικιλότητας από τα Χωροκατακτητικά Ξενικά Είδη) – INVALIDIS του προγράμματος INTERREG EUROPE, με κωδικό PGI05271 και για την υλοποίηση της Δράσης A2.1 με τίτλο «Regional stakeholders meetings», πραγματοποιήθηκε διαδικτυακά η 3^η Περιφερειακή Συνάντηση Ενδιαφερόμενων Μερών, την Τετάρτη στις 25.11.2020, ώρα έναρξης 11:00 π.μ.

Στην 3η Περιφερειακή Συνάντηση παραβρέθηκαν οι:

Όνοματεπώνυμο	Φορέας	KRS_cat
Νίκος Δούμπας	iSea	KS_CS
Δέσποινα Βλαχάκη	ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.	KS_PC
Ιόλη Χριστοπούλου	The Green Tank	KS_CS
Γεώργιος Ευθυμίου	Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών	KS_RE
Ζαχαρούλα Γκόνου	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Νικολέτα Σουλιώτη	Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	KS_RE
Παρασκευή Καραχλέ	Ελληνικό Κέντρο Θαλασσιών Ερευνών	KS_RE
Βασιλική Κουστένη	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	KS_RE
Χρύσα Αναστασιάδου	Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	KS_RE
Νίκος Κρίγκας	Ινστιτούτο Γενετικής Βελτίωσης & Φυτογενετικών Πόρων, ΕΛΓΟ-	KS_RE

	ΔΗΜΗΤΡΑ	
Σάββας Καζαντζίδης	Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ	KS_RE
Κυριάκος Σκορδάς	Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας - Θράκης	KS_CS
Αντώνιος Μιχαηλάκης	Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο	KS_RE
Γιάννης Μπαζός	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Παναγιώτης Δημόπουλος	Πανεπιστήμιο Πατρών, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Θωμάς Αγγέλου	ΥΠΕΝ, Τμήμα Δασικών Προστατ. Περιοχών και Δασικής Αναψυχής	KS_PA
Ειρήνη Κοτρώτσου	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Αλιείας & Διαχείρισης Αλιευτικών Πόρων	KS_PA
Χαρίλαος Νικοκάβουρας	ΥΠΕΝ, Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος & Βιοποικιλότητας	KS_PA
Άννα Φουλίδη	ΥΠΑΑΤ, Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής	KS_PA
Παναγιώτης Νίτας	Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων	KS_PP
Ελένη Κούκου	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Παρνασσού	KS_PP
Δέσποινα Μιχαηλίδου	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Θάσου	KS_PP
Αναστασία Μιρλή	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Θάσου	KS_PP
Βασιλική Μαργαριτοπούλου	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Παρνασσού	KS_PP
Αύρα Σταμέλλου	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Οίτης, Κοιλιάδας Σπερχειού και Μαλιακού Κόλπου	KS_PP
Χαράλαμπος Δημητριάδης	Φ. Δ. Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου	KS_PP
Σταύρος Τσιαντικούδης	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου	KS_PP
Άννα Κωνσταντινίδου	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Δάσους Δαδιάς-Λευκίμης-Σουφλίου	KS_PP
Παναγιώτης Παράσχου	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Πρεσπών	KS_PP
Ευαγγελία Συντιχάκη	Φ. Δ. Καλαμά-Αχέροντα-Κέρκυρας	KS_PP
Δημήτριος Μιχαλάκης	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού	KS_PP
Ιωάννης Βέργος	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου -	KS_PP

	Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού	
Χρυσάνθη Ιντζίδου	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης	KS_PP
Μιχαήλ Δαβής	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης	KS_PP
Ιωάννης Τσολακίδης	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης	KS_PP
Γιάννης Σελιμάς	Φ. Δ. Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου-Ακαρνανικών Ορέων	KS_PP
Λυδία Αλβανού	Φ. Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Θερμαϊκού κόλπου	KS_PP
Διονυσία Χατζηλάκου	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Πρεσπών	KS_PP
Ιωάννα - Μαρία Μόκκα	Α.Π.Θ., Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Αλέξανδρος Χαντζάρας	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Θάσου	KS_PP
Αθανάσιος Παπούδης	Φ. Δ. Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας και Θάσου	KS_PP
Θωμάς Βαρβέρης	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Πρεσπών	KS_PP
Αγγελική Δημάκη	Φ. Δ. Λίμνης Κερκίνης	KS_PP
Μαρία Τριβουρέα	Φ. Δ. Εθνικού Πάρκου Σχινιά - Μαραθώνα, Υμηττού & ΝΑ Αττικής	KS_PP
Νέλλα Ραδέα	ΕΚΠΑ, Τμήμα Βιολογίας	KS_RE
Μιχαήλ Ξανθάκης	Φ. Δ. Εθνικού Δρυμού Αίνου	KS_PP
Πέτρος Βαρελίδης	ΟΦΥΠΕΚΑ	
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ	
Χριστίνα Καπετανοπούλου	ΟΦΥΠΕΚΑ	

Οι κυριότεροι ομιλητές της 3^{ης} συνάντησης, με τη σειρά που παρουσίασαν το έργο τους, ήταν οι:

Ομιλητής	Φορέας	Θέμα
Ορφέας Ρούσος	ΟΦΥΠΕΚΑ	Το έργο INVALIDIS: Πορεία Υλοποίησης
Νίκος Δούμπας	iSea	Διαχείριση ξενικών ειδών: Συγκρούσεις συμφερόντων και αντιμετώπιση

Χαράλαμπος Δημητριάδης	Φ. Δ. Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου	Θαλάσσια εισβολικά είδη και επιδράσεις στο οικοσύστημα του Νότιου Ιονίου Πελάγους συμπεριλαμβάνοντας μια προστατευόμενη περιοχή
Παναγιώτης Νίτας	Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων	Παμβώτιδα, μετά από 50 και πλέον χρόνια εμπλουτισμών. «Παραδοσιακά ψάρια» ή χωροκατακτητικά ξένα είδη;
Δημήτριος Μιχαλάκης	Φ. Δ. Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού	Αλλαγή του παραγωγικού προτύπου. Μετάβαση από το μοντέλο της «οριζόντιας εφαρμογής προτυποποιημένων ενισχυόμενων διαχειριστικών δράσεων» στο μοντέλο της «Εκ του Αποτελέσματος Χρηματοδότησης με τη χρήση εξειδικευμένων δεικτών αποτελέσματος στη βάση της βιοποικιλότητας»
Αντώνιος Μιχαηλάκης	Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο	LIFE CONOPS: Διαχειριστικά Σχέδια για το Ασιατικό κουνούπι τίγρης (<i>Aedes albopictus</i>)

Τη συνάντηση άνοιξε ο εκτελών χρέη διευθυντή Οικονομικού-Διοικητικού του ΟΦΥΠΕΚΑ, Δρ. Πέτρος Βαρελίδης, με χαιρετισμό προς τους συμμετέχοντες και μια γενική εισαγωγή στο θέμα της συνάντησης, αναφέροντας παραδείγματα όπου δημιουργούνται συγκρούσεις συμφερόντων στη διαχείριση των ΙΑΣ. Στη συνέχεια ο κ. Ορφέας Ρούσος, υπεύθυνος διαχείρισης του έργου INVALIDIS, παρουσίασε την πορεία υλοποίησης του έργου με τις επικείμενες δραστηριότητες και μια σύντομη αναφορά στο 2^ο Διαπεριφερειακό Εργαστήρι, το οποίο πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου το 2019 στο Βουκουρέστι και είχε επίσης ως θέμα τη αντιμετώπιση συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη διαχείριση των ΙΑΣ.

Ακολούθησαν οι ομιλίες των εκπροσώπων εμπλεκόμενων φορέων και οργανισμών, όπως περιγράφονται παρακάτω:

Ο κ. **Νίκος Δούμπας**, υπεύθυνος του πυλώνα των ξενικών ειδών της μη κυβερνητικής οργάνωσης *iSea*, έκανε τη γενική εισαγωγή στο θέμα **των συγκρούσεων συμφερόντων κατά τη διαχείριση ξενικών ειδών και τους πιθανούς τρόπους αντιμετώπισής τους**. Στη διαχείριση των ξενικών ειδών εμπλέκονται πολλές διαφορετικές ομάδες (διαχειριστικές αρχές, περιβαλλοντικές οργανώσεις, πολίτες, επιστημονική κοινότητα κ.ά.) κι επομένως δημιουργούνται πολλές διαφορετικές περιπτώσεις συγκρούσεων συμφερόντων μεταξύ τους. Αυτά τα συμφέροντα μπορεί να είναι οικονομικά (π.χ. κέρδος από την εκμετάλλευση ξενικών ειδών) ή ηθικά (π.χ. φιλοζωικές οργανώσεις). Οι συγκρούσεις εντείνονται από το γεγονός ότι η διαχείριση μπορεί να έχει αμφιλεγόμενα αποτελέσματα, να περιέχει αμφιλεγόμενες δράσεις (π.χ. θανάτωση ζώων) και να είναι πολυδάπανη. Επίσης, η συχνή έλλειψη επικοινωνίας των προγραμμάτων διαχείρισης λειτουργεί κι αυτή αρνητικά, προκαλώντας συγκρούσεις ανάμεσα στους πολίτες και την επιστημονική κοινότητα και τις

διαχειριστικές αρχές. Η αντιπαράθεση δεν μπορεί να αποφευχθεί πάντα, αλλά είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη όλες οι διαφορετικές απόψεις, να υπάρχει διαφάνεια και να γίνεται σωστός σχεδιασμός, με χαρτογράφηση των εμπλεκόμενων μερών και των πιθανών συγκρούσεων πριν από την έναρξη κάθε προγράμματος. Υπάρχουν πολλοί τρόποι μείωσης των συγκρούσεων, οι οποίοι μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με την περίπτωση. Το σημαντικότερο στοιχείο για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων συμφερόντων είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών και η ενίσχυση της συμμετοχής τους στις αποφάσεις: όσο καλύτερα γνωρίζουμε το πρόβλημα, τόσο μικρότερες είναι οι αντιπαραθέσεις.

Ο Δρ. **Χαράλαμπος Δημητριάδης**, υπεύθυνος επιστημονικής παρακολούθησης του *Φ. Δ. Εθνικού Θαλάσσιου Πάρκου Ζακύνθου*, μίλησε για τις **επιδράσεις των θαλάσσιων εισβολικών ειδών στο οικοσύστημα του Νότιου Ιονίου Πελάγους, συμπεριλαμβάνοντας μια προστατευόμενη περιοχή**. Παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα έρευνας που έγινε στο πλαίσιο του έργου BlueCoast του προγράμματος INTERREG. Η έρευνα επικεντρώθηκε στις μακροχρόνιες επιδράσεις στο Ε.Θ.Π.Ζ. υπό την επήρεια των βιολογικών εισβολών, εκτιμώντας τις αλλαγές πληρότητας σε εισβολικά και γηγενή είδη (ψάρια, μακροφύκη και ασπόνδυλα) που ανήκουν σε διαφορετικά τροφικά επίπεδα, από το 2009 έως το 2019. Τα αποτελέσματα έδειξαν μια μείωση των ανώτερων θηρευτών και μια αύξηση των φυτοφάγων ψαριών (ξενικών και γηγενών), η οποία οδηγεί σε υπερβόσκηση των υφάλων. Η παρουσία εισβολικών ειδών μεταβάλλει τη δομή του οικοσυστήματος και προκαλεί πολύπλοκες τροποποιήσεις του τροφικού δικτύου. Τα εισβολικά είδη μπορούν να συνυπάρξουν με τα αυτόχθονα και ταυτόχρονα να εκτοπίσουν άλλα (εισβολικά ή γηγενή), με το καθεστώς προστασίας να επιδρά διαφορετικά σε κάθε είδος. Το συμπέρασμα είναι πως στις προστατευόμενες περιοχές πρέπει να ρυθμιστούν οι πληθυσμοί των εισβολικών φυτοφάγων ειδών, αφού αυτοί εμποδίζουν την επίτευξη των στόχων διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής κι έχουν άμεση επίδραση στις ανθρώπινες δραστηριότητες. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω της στοχευμένης αφαίρεσης, της εμπορικής και ψυχαγωγικής χρήσης, αλλά και της ενίσχυσης των φυσικών θηρευτών αυτών των ειδών.

Ο κ. **Παναγιώτης Νίτας**, σύμβουλος διαχείρισης φυσικού περιβάλλοντος προστατευόμενων περιοχών στον *Φ. Δ. Λίμνης Παμβώτιδας Ιωαννίνων*, έκανε παρουσίαση με τίτλο «**Λίμνη Παμβώτιδα, μετά από 50 και πλέον χρόνια εμπλουτισμών. «Παραδοσιακά ψάρια» ή χωροκατακτητικά ξένα είδη;**». Κεντρικό θέμα της παρουσίασης ήταν η επίδραση των εμπλουτισμών με ξενικά είδη ψαριών στο οικοσύστημα της Λίμνης Παμβώτιδας και γενικά στις υδατοσυλλογές του Λεκανοπεδίου Ιωαννίνων. Σε συνδυασμό με άλλους ανθρωπογενείς παράγοντες, το αποτέλεσμα ήταν μια σημαντική υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας. Στις τελευταίες δεκαετίες, η αυξημένη παρουσία χωροκατακτητικών ξένων ειδών οδήγησε στη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας και στον κίνδυνο εξαφάνισης κάποιων ενδημικών ειδών. Τα ξενικά είδη έχουν εισαχθεί είτε ακούσια είτε εκούσια, με σκοπό την ενίσχυση της αλιείας ή την αντιμετώπιση του προβλήματος του ευτροφισμού. Ακόμα και σήμερα, υπάρχουν αιτήματα συνέχισης

των εμπλουτισμών από τοπικούς συλλόγους αθλητισμού, επαγγελματιών αλιέων, μέλη της τοπικής αυτοδιοίκησης. Το γεγονός ότι κάποια από τα ξενικά είδη έχουν παρουσία σχεδόν ενός αιώνα στη λίμνη, με αποτέλεσμα να θεωρούνται από πολλούς ως «παραδοσιακά», δυσκολεύει τις προσπάθειες περιορισμού των εμπλουτισμών. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος απαιτούνται εκστρατείες ενημέρωσης, η αποτροπή της ρύπανσης των υδατοσυλλογών και αυστηρότερα μέτρα κατά της καταστροφής τους, ο περιορισμός εισαγωγής ψαριών και η απομάκρυνσή τους. Υπάρχει επίσης η πρόταση συμμετοχής των αλιέων στην απομάκρυνση, μέσω απόδοσης εμπορικής αξίας π.χ. στη δρομίτσα (*Rutilus rutilus*) ή τη χρηματοδότηση της αλίευσής της από διάφορους πόρους.

Ο κ. **Δημήτριος Μιχαλάκης**, ΠΕ Δασολόγος στον Φορέα Διαχείριση Κάρλας - Μαυροβουνίου - Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου - Δέλτα Πηνειού, παρουσίασε την **ανάγκη αλλαγής του παραγωγικού προτύπου και τη μετάβαση από το μοντέλο της «οριζόντιας εφαρμογής προτυποποιημένων ενισχυόμενων διαχειριστικών δράσεων» στο μοντέλο της «εκ του Αποτελέσματος Χρηματοδότησης με τη χρήση εξειδικευμένων δεικτών αποτελέσματος στη βάση της βιοποικιλότητας (Result Base Agro-environment Payment Schemes - RBAPS)»**. Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες υποβάθμισης της βιοποικιλότητας είναι η αυξημένη διείσδυση χωροκατακτητικών ξενικών ειδών στα φυσικά και ημιφυσικά οικοσυστήματα, με ευθύνη των ασκούμενων γεωργικών πρακτικών. Οι τρέχουσες πολιτικές της ΕΕ βασίζονται στην εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης οριζόντια, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη εθνικές ή τοπικές ιδιαιτερότητες και χωρίς απαραίτητη εκτίμηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής τους στη βιοποικιλότητα. Για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας απαιτείται η εφαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων, με τις παραγωγικές δραστηριότητες να χρηματοδοτούνται αφού πιστοποιηθεί η συνεισφορά τους στην επίτευξη μετρήσιμων δεικτών βιοποικιλότητας. Στο παράδειγμα της περιοχής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης, παρουσιάστηκε ο τρόπος με τον οποίο μπορεί να λειτουργήσει ένα τέτοιο σύστημα. Χρησιμοποιούνται σύνθετοι δείκτες, στους οποίους η παρουσία χωροκατακτητικών ξενικών ειδών λαμβάνεται υπόψη μέσω του συνυπολογισμού της ως αρνητική τιμή. Ο σχεδιασμός ενός τέτοιου προγράμματος μπορεί να αποτελέσει καλή πρακτική και να εφαρμοστεί στην αρχή υβριδικά, ώστε να ξεπεραστεί το πρόβλημα της έλλειψης ενημέρωσης της αγροτικής κοινότητας και η πιθανή αμφισβήτησή του.

Ο Δρ. **Αντώνιος Μιχαλάκης**, τακτικός ερευνητής στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, παρουσίασε το πρόγραμμα **LIFE CONOPS και τα διαχειριστικά σχέδια για το Ασιατικό κουνούπι τίγρης (Aedes albopictus)**. Τα χωροκατακτητικά είδη κουνουπιών εγκυμονούν σημαντικούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία γιατί εκτός της ενόχλησης που προκαλούν είναι και διαβιβαστές διαφόρων παθογόνων. Τα διαχειριστικά σχέδια του LIFE CONOPS προτείνουν μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία για να βοηθήσουν τους εμπλεκόμενους φορείς να οργανώσουν και να εφαρμόσουν διάφορες δράσεις για τη διαχείριση των χωροκατακτητικών ειδών. Τα σχέδια διαχείρισης του LIFE CONOPS υιοθετήθηκαν στην Ελλάδα από τον Αύγουστο του 2016, όταν εκδόθηκε σχετική εγκύκλιος από το Υπουργείο Υγείας. Οι κύριες

συγκρούσεις συμφερόντων που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του προγράμματος σχετίζονταν με την ενημέρωση και εκπαίδευση των αρμόδιων φορέων και του κοινού, την εφαρμογή νέων μεθόδων, καθώς και την εντομολογική παρακολούθηση στα σημεία εισόδου της χώρας. Η διενέργεια δειγματοληψιών μπορεί να δημιουργήσει ανησυχίες στους υπεύθυνους διαχείρισης των πυλών εισόδου, λόγω του φόβου αρνητικής διαφήμισης, ενώ οι εφαρμογή νέων μεθόδων, όπως η μέθοδος door-to-door (επισκέψεις σε σπίτια για καθαρισμό των εστιών κουνουπιών) ή η εξαπόλυση στείρων εντόμων, ανησυχεί τους κλάδους που βασίζονται στην εφαρμογή των καθιερωμένων μεθόδων, όπως οι εταιρείες ψεκασμού. Αυτά τα προβλήματα αντιμετωπίστηκαν με τη σωστή επικοινωνία και ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων μερών και την επιδίωξη της συνεργασίας μαζί τους.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης ανάμεσα στους συμμετέχοντες της συνάντησης, αναφέρθηκαν και άλλα παραδείγματα σύγκρουσης συμφερόντων στη διαχείριση χωροκατακτητικών ξενικών ειδών, όπως οι αντιδράσεις από δύτες στις προσπάθειες καταπολέμησης του λεοντόπαρου (*Pterois miles*). Επίσης, τέθηκε το θέμα της αναγκαιότητας πρωτοκόλλων και συντονισμού για τις διαδικασίες διαχείρισης, έτσι ώστε να μην γίνεται απλή καταγραφή των ειδών, αλλά ουσιαστική και έγκαιρη διαχείριση. Είναι επίσης σημαντική η γρήγορη ανταπόκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες στα σχετικά αιτήματα των φορέων διαχείρισης και η λήψη θεσμικών μέτρων όπως η ένταξη εισβλητικών ξενικών ειδών στις διατάξεις για το κυνήγι. Τέθηκε επίσης το ζήτημα των διαφορετικών συμφερόντων ανάμεσα στην τοπική αυτοδιοίκηση και τους φορείς διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών, όπως φαίνεται π.χ. στο παράδειγμα της λίμνης Παμβώτιδας, όπου οι εμπλουτισμοί συνεχίστηκαν εν γνώσει δήμων και περιφέρειας, παρά τις συστάσεις του Φορέα Διαχείρισης. Η έλλειψη αρμοδιοτήτων για τους φορείς διαχείρισης τους εμποδίζει να παρέμβουν ουσιαστικά για την προστασία της βιοποικιλότητας. Απαιτείται επομένως ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών και κατάρτιση σχεδίων. Τονίστηκε, επίσης, η ανάγκη να ξεκαθαρίσει η κατάσταση όσον αφορά το νομικό πλαίσιο, κυρίως μέσω της εφαρμογής του ευρωπαϊκού κανονισμού για την αντιμετώπιση των χωροκατακτητικών ξενικών ειδών και της κατάρτισης του σχετικού εθνικού καταλόγου.

Ένα τελικό συμπέρασμα είναι ότι η γνώση που συλλέγεται σχετικά με τα χωροκατακτητικά ξένα είδη πρέπει να είναι προσβάσιμη τόσο στους ΟΤΑ (δήμους, περιφέρειες) όσο και στους φορείς διαχείρισης, ώστε σε συνδυασμό με τη δημιουργία πρωτοκόλλων να μπορούν να λαμβάνονται έγκαιρα τα κατάλληλα μέτρα. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να έχουμε εργαλεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού, κάτι που γενικά κρίνεται και ως ο καταλληλότερος τρόπος αντιμετώπισης συγκρούσεων συμφερόντων. Η παρουσία των Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και η επικοινωνία και διαβούλευσή τους με την τοπική κοινωνία είναι επομένως πολύ σημαντική. Η συνάντηση έκλεισε με την επισήμανση ότι ένας βασικός στόχος του INVALIS είναι να φέρει κοντά την επιστημονική κοινότητα και τα διάφορα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, ώστε το θέμα των IAS να μπει σε φάση πραγματικής λήψης μέτρων.